

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪДЕЛ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 12635	09 - 10 - 2021

ДО СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС

ОТГОВОР НА ВЪПРОСИ НА БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВИ ИНИЦИАТИВИ

от Калинка Костадинова Иванова – кандидат за административен
ръководител на Районен съд Благоевград.

Уважаеми членове на съдийската колегия на ВСС,
Уважаема госпожо Директор на Български институт за правни
инициативи,

Първите няколко въпроса касаят няколко много съществени теми, които са предмет на множество задълбочени дискусии от професионалните общности, научните среди, съсловните организации на съдиите и прокурорите, които изразиха своите становища относно предложените конституционни промени в частта относно съдебната власт и аз не бих могла на този форум да изряза сериозно и задълбочено мнение по тези въпроси. Но въпреки това подчертавам, че поддържам предвидените промени, които са насочени към утвърждаване на независимостта на съдебната система чрез промяна на правилата за избиране на членове съдийската колегия на ВСС, както и редуциране на правомощията на главния прокурор и въвеждане на ефективен механизъм за неговото разследване. Считам обаче, че е от съществено значение ВСС да остане единен в израз на единството на съдебната власт и за да може да взема стратегически решения за функционирането и развитието на съдебната система. Изразявам сериозната си загриженост от предвидената промяна в правомощията на ИВСС относно проверка по същество за законосъобразност на съдебните актове, като считам, че тази преценка следва, както и досега, да бъде извършвана от съдилищата в рамките на инстанционния контрол, чиито резултати не могат да бъдат основание за ангажиране на дисциплинарна отговорност на магистратите.

Въпросите относно съдебната реформа отдавна и сериозно занимават всички съдии и на мен не ми е безразлично по какъв начин ще бъде променена съдебната карта, каква ще бъде съдбата на малките съдилища, ще се стигне ли до същностни промени в подсъдността на делата и т.н – въпроси, които аз и моите колеги сме обсъждали неведнъж. Бяхме привърженици на т.нар модел 4, който предвиждаше промяна в структурата на районните и

окръжните съдилища, в подсъдността на някои производства, по които първа инстанция да е окръжния съд, а в районните съдилища да останат сравнително по-малко като вид и по-леки дела, да се редуцират районните съдии и на това ниво да останат по-младши съдии. С някои изключения подкрепяхме тези предложения, като считахме, че това ще намали свръхнатоварването на съдилищата, по-ефективно ще бъде използван съдийският капацитет, но същевременно няма да бъдат закривани т.нар малки съдилища, чието значение в малките общности е голямо заради достъпа на хората до правосъдие, по-високите нива на сигурност и усещане за държавност там, където има съд, прокуратура, структура на полицията.

Въпросът за натовареността на съдилищата е много съществен и също не би могъл да бъде изчерпан с кратък отговор, но считам, че решение съществува, като се увеличи числеността на съдиите в големите съдилища, които са с традиционно голямо натоварване и се намали в останалите. В полза на решаване на този въпрос е редовен и чест анализ на натоварването и свободните работни места и заемането им чрез конкурси, включително и за назначаване по заместване на продължително отсъстващи съдии. Не може да бъде пренебрегван и въпросът за високото натоварване на администрацията на районните съдилища, като считам, че от много съществено значение е ВСС да вземе решение за преразглеждане на правилата за числеността и съотношението между магистрати и служители на районно ниво, тъй като то вече не съответства на съществуващото свръхнатоварване.

Въпросите относно заплащането на труда на магистратите също са от много съществено значение за съдиите, включително и за мен, като считам, че действително има твърде голяма разлика във възнагражденията на магистратите в различните инстанции и е необходимо законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, като заплащането да бъде обвързано с качеството на работата, атестационните оценки, ранга, опита, активността в участие в професионални дейности, извън правораздавателния процес.

Мнението ми за единната информационна система на съдилищата не е еднозначно, като макар, че все още изпитвам силно недоволство от излишно сложния интерфейс, липсата на интуитивен и интуитивен софтуер, който по подобие на

програмата Word да създава и обработва текст лесно, аз и моите колеги все пак свикнахме да работим с ЕИСС и оценяваме нейните предимства да съхранява и прехвърля информация по делото.

Подкрепям медиацията, включително и по висящи дела, като считам, че предвидените промени са наистина съществени и освен че медиацията в съдебна процедура ще разтовари съда, тя може да спести разходи на страните, време за дълги съдебни процеси и може да съхрани нормални отношения между тях.

Подкрепям най-сериозно и искрено реформата, насочена към утвърждаване на съдийското самоуправление. Разбирам промените като опит за постепенното премахване йерархичния модел на "власт и подчинение" между съдии и административни ръководители и опит за укрепване на независимостта на съдиите и тяхната безпристрастност. Затова винаги заставам в инициатива на решаване на съществени въпроси за съда от съдиите на форума им, наречен общо събрание. Считам, че от голяма важност за нас е важните решения да се вземат колективно от всички или от мнозинството на съдиите, както и всички да участват в процеса на управление на съда. Следвайки тези убеждения предлагам на всеки съдия да участва в комисии за контрол на различните административни служби, при назначаването на нови служители, както и допускам много от съдиите да ме заместват, а възнамерявам да предложа това на всички. Зная и виждам, че развитието на съдийското самоуправление като един по-демократичен модел среща трудности и съпротиви, затова разбирам, че то следва да бъде още по-упорито подкрепяно и моите усилия в тази посока са неотклонни!

Размислите ми по въпросът за предвиденото създаване на отделни етични кодекси на магистратите са свързани с убеждението, че изискванията за етично поведение са приложими към всички магистрати - съдии, прокурори и следователи, членове на Висшия съдебен съвет, инспектори в Инспектората към Висшия съдебен съвет. Всички ние сме задължени да спазваме принципите за независимост, безпристрастност, почтеност, благоприличие, учтивост помежду си, с административните служители и гражданите. Към магистратите са поставени високи изисквания, отнасящи се към морала и възпитанието, а нарушаването им оказва много негативно влияние върху доверието и авторитета на съдебната система. Същностно правилата на етичното поведение са относими към всички магистрати и не разбирам смисъла на

съществуването на два отделни кодекса – един за съдиите и друг за прокурорите и следователите, тъй като мисля, че към тях са приложими различни морални и етични стандарти.

В отговор на въпросите, поставени към мен, считам, че съвсем кратко и без да навлизам в детайли на темите, мога да отговоря следното:

Относно въпрос, свързан с организацията на работата по дежурствата искам да поясня, че от години в съда дежурните наказателните съдии разпределят постъпилите дела, както и разглеждат всички останали дела по дежурството. Разпределението на делата по този начин има много позитиви, каквито са достъп на всички до информацията за общото постъпление и равномерното разпределение на делата, дава на съдиите информация за еднотипни дела и в последствие дава възможност за споделяне на опит за по-добро разбиране на казуса и избягване на противоречива практика. Освен това по този начин се избягва претоварването на един от съдиите с ежедневно разпределение и този съдия може да участва в общото разпределение наравно с останалите, без да се налага намаляване на процентното натоварване. Този начин на разпределение разсейва възможните съмнения за манипулиране на разпределението, което е от съществено значение за всички.

Съществуването на различна съдебна практика по сходни казуси е сериозен проблем и стои не само за нас. За да минимализираме такива случаи се стараем да обсъждаме помежду си различната наша практика и доколкото и когато е възможно да я уеднаквим, без да нарушаваме принципа на независимост и вътрешните си убеждения. Когато сме изправени пред различна практика на по-горните съдилища, се опитваме в професионални разговори и обучения да постигнем еднакво разбиране. Всички съдии следят внимателно практиката на административните съдилища и на въззивния съд, а поставяме и задачи за обобщаването ѝ по конкретни казуси на съдебния ни помощник. Имаме много непосредствена комуникация със съдиите от административен и Окръжен съд Благоевград и можем в неформални разговори да потърсим съвет от тях.

Комуникацията между Районен и Окръжен съд в Благоевград е подобрена в сравнение с преди и се надявам тази тенденция да продължи. Районният съд охотно участва във всички обучения и инициативи на Окръжен съд, каквито са например предстоящите

чествания по повод 110 години от създаването на съда в Горна Джумая. Заедно използваме залата за видеоконференции на Окръжен съд, медиационния център и заедно ще създадем втори център. Между нас не съществуват конфликти, които да не могат да бъдат разрешени в колегиален разговор, като дори по най-болезнения въпрос за командироването на съдии от Районен съд можем да постигнем решение, стига правилата за командироване да са ясни, справедливи и предвидими.

Относно достъпа до съдебна информация наистина има какво да се подобри. Считаю, че определянето на един или няколко съдии за хора, които по-често да комуникират с медиите по въпроси от обществен интерес, е важно и ще подобри тази комуникация. Те биха могли да имат инициатива да комуникация с медиите, като сами или чрез служителя на Окръжен съд да им представят информация от делата, като зачетат и чувствителността на тази информация, изискванията за опазване на личните данни и на тайната на разследването по наказателни дела.

В заключение подчертавам, че част от поставените теми се отнасят към големите въпроси пред съдебната система и не биха могли да получат сериозен и изчерпателен отговор от мен в този форум, но се надявам, че са изяснили възгледите ми относно развитието на системата, както и за бъдещето пред Районен съд Благоевград.

09.10.2023г.
гр. Благоевград

С уважение
съдия Калина Иванова